

Адыгэ Республикэм и Къэралыгъо Совет — Хасэмрэ и Правительствэрэ ягъэзет

ЩЫКІАГЪЭХЭР ДАГЪЭЗЫЖЬЫНХЭ ФАЕ

УАХЪТЭМ КЪЫГЪЭУЦУРЭ ПШЪЭРЫЛЪХЭМ АЩЫЩ

Терроризмэм пэшлуклогъэнымкІэ Комиссиеу АР-м щызэхашагъэм тыгъуасэ зэхэсыгъо илагъ. Ар зеришагъ АР-м и Президентэу ТхьакІушыгъэ Аслъан.

КІэлэцІыкІу ЫгыпІэу республикэм итхэр терроризмэм зэрэщыгъуагъэхэм пстэумэ апэу тегушылагъэх. АР-м шІэныгъэмрэ гъэсэныгъэмрэкІэ иминистрэу БеданыкІо Рэмзэанэ апэу Іофхэм язытет щигъэгъозагъэх. Ащ къызэриуагъэмкІэ, кІэлэцІыкІу ЫгыпІи 125-у республикэм итым инахыбэр сыд фэдэрэ ошІэ-дэмышІэ Іофи фэхъазырыхэу плытэн плэкІышт. МЧС-м ыгъэнэфэгъэ шапхъэм ащыщхэр зыщымыгъэ-цэкІагъэхэр зырызых. ГушыІэм пае, машІом зыкІыштэмэ макъэ къэ-зыгъэлүшт системэр кІэлэцІыкІу ЫгыпІи 105-мэ ашагъэпсыгъ, 81-мэ машІор зэрыбгъэкІосэжыштыр ашагъэуцугъах, ЫгыпІэ 88-мэ ячІэ-кІыпІэхэр шапхъэхэм адештэх... Мы-хэм ыкІи нэмыкІхэм ягъэцкІэн мыл-күшхо зэрэпІухъэрэр, ар муниципальнэ образованиехэм япшъэрылъэу зэрэщы-тыр къыдэпІытэхэмэ, зэшІохыгъэр макІэу пІон плэкІышттэп. АР-м и Пре-зиденти шІагъэхэмрэ щыкІагъэхэмрэ еплъыкІэу афыриІэр къыриІотыкІыгъэ ар къыхигъэщыгъ. Арэу щыгъи, рай-он ыкІи кІэлэ администрациехэм япа-

цхэм закыфигъазэзэ, амалэу щы-ІэмкІэ пІалъэу афагъэуцугъэм шІо-мыкІэу щыкІагъэхэр дагъэзыжынынхэу къариуагъ.

Нэужым мы ІофыгъомкІэ къэгү-щылагъэх УФ-м и МЧС АР-мкІэ и Гъэ-ІорышІапІэ ипащэу ГъунэжъэкІо Му-ратэ, АР-м хэгъэгү кІоцІ ІофхэмкІэ иминистрэ игуадзэу Даур КъэпІанэ, Роспотребнадзорым ипащэ игуадзэу Долэ Ларисэ. Джащ фэдэу нахыбэу щыкІагъэхэр къызыщыхагъэщыгъэхэ Кошхъэблэ ыкІи МыекІопэ районхэм яадминистрациехэм япащэхэм гушыІэр аратыгъ. ТхьаркІохъо Налбый къы-зэриуагъэмкІэ, кІэлэцІыкІу ЫгыпІэ 13 районым ит, тІумэ машІо къэхъу-мэ макъэ къэзыгъэлүшт системэр ащыгъэпсыгъ, адрэхэм мы ильэсым ишышхъэлэу мазэ нэс ашагъэуцугът, ахыщэу ащ ишыкІагъэр мы ильэс бюд-жетым икІоу къыдыхалытагъ. Евге-ний Ковалевыми пІалъэу къафагъэу-цугъэм шІомыкІэу щыкІагъэхэр да-гъэзыжынынхэу къыгъэгугъагъэх.

ТекІоныгъэр къызыдахыгъэр ильэс 65-рэ зэрэхъурэм ипэгъокІ Іоф-

тхьабзэхэмрэ ар зыщыхагъэуэфыкІырэ мафэхэм зэхашэуцтхэмрэ щынэгъон-чъэу республикэм щыкІонхэм фэшІ зэшІохыгъэ хъугъэхэмрэ ашІэн фае-хэмрэ нэужым атегушылагъэх. Адыге-им икІэлэ шхъаІэу нахыбэу Іофтхьабзэхэр зыщыкІоцтхэр зэрэфэ-хъазырым ащ имэрэу Николай Чер-ниченкэм щигъэгъозагъэх. МЧС-м ыльэныкІокІэ зэшІохыгъэ хъугъэхэм къатегушылагъ УФ-м и МЧС АР-мкІэ и ГъэІорышІапІэ ипащэ. Джащ фэ-дэу МВД-м мы ыльэныкІомкІэ Іофэу ышІагъэр, мэфэкІ зэхэхъэхэм цыфэу ахэлэжъэштхэм якъэхъумэнкІэ зэшІахыштыхэм министрэм игуадзэ къатегушылагъ. КъаІагъэхэр зэфэп-хысыжъхэмэ, мы мафэм ехъулэу шхъадж пшъэрылъэу илагъэр икІоу ыгъэцкІагъ. Республикэм ипащэ пстэу-ми закыфигъазэзэ, зэшІахыгъахэ-хэм джыри зэ ахэлэжъынхэу, тапэкІэ ашІэн фаехэмкІэ Іапгъэлэлыгъэ къы-зыхамыгъэфэнэу, зы нэгырэ нэмыІэми хэкІуадэмэ зэрэчІэнэгъэшхор зыша-мыгъэгъушшэнэу къафигъэпытагъ.

Джащ фэдэу зэхэсыгъом хэлажъэ-хэрэр теракт къэхъумэ цыфхэм макъэ языгъэлүшт системэм изытет тегу-щылагъэх.

ХЪУТ Нэфсэт.

Сурэтыр А. Гусевым къытырихыгъ.

Уахътэм диштэрэ информационнэ тех-нологиехэр гъэфедэгъэнхэм пае Адыгэ Рес-публикэм информатизациемкІэ и Гъэ-ІорышІапІэ зэхашагъ.

Электроннэ шІыкІэм тетэу къэралыгъо фэло-фашІэхэр гъэцкІэгъэнхэр — уахътэм къыгъэуцурэ пшъэрылъхэм зыкІэ ащыщ. Информационнэ обществэм ихэ-хъоныгъэ истратегие тегъэпсыхыагъэу 2015-рэ ильэсым ехъулэу къэралыгъо фэло-фашІэхэр зэкІэ электроннэ шІыкІэм тыра-цэуштых.

Электроннэ технологиехэм ягъэфедэн Іофтхъэбзэ зэфэшхъафхэр, унашъохэр нахъ псынкІэу зэшІохыгъэ, гъэцкІагъэ хъунхэмкІэ амал къеты, бюджет хъардж-хэм шІауагъэу къатырэм хегъахъо, хабзэм Іофэу ыгъэцкІэрэм нахъ нэфагъэ къыхельхэ ыкІи къолъхъэ тын-Іыхыным иамалхэм къаІырегъэчы. Мы Іофыгъом мэхъанэу иІэм къышкырыкІыгъэ АР-м и Президентэу Тхьа-кІушыгъэ Аслъан «электроннэ правитель-ствэм» изэхэщэн епхыгъэ Іофыгъохэм ежъ ышхъэкІэ ыналэ атыригъэтышт. Шъугу къэдгъэкІыжыны: Урысые Федерацием и Къэ-ралыгъо Советрэ УФ-м и Президент дэжъ информационнэ обществэм ихэхъоныгъэкІэ Советэу щызэхэщыгъэмрэ зэдыряІэгъэ зэ-хэсыгъом республикэм ипащэ хэлэжыагъ. Илъэсу икІыгъэм итыгъэгъазэ и 23-м щыІэгъэ а зэхэсыгъор зезыщагъэр УФ-м и Президентэу Дмитрий Медведевыр ары. Іофыгъоу «Федеральнэ ыкІи регион лъэ-гапІэхэм адиштэу электроннэ правитель-ствэр гъэфедэгъэным икІэхъхэм ыкІи 2010 — 2011-рэ ильэсхэм информационнэ обще-ствэм хэхъоныгъэу ышІыштым яхыІагъ» зыфІорэм мы зэхэсыгъом щыхэпІагъэх.

— Мы ильэс благъэхэм электроннэ шІыкІэм тетэу къэралыгъо ыкІи муници-пальнэ фэло-фашІэхэр афызэшІохыгъэнхэм исистемэ икІоу зыпкъ идгъэуцон фае. Рес-публикэм щыпсэурэ пэпчъ инфраструк-туракІэр къызфигъэфедэным иамал иІэн фае ащ шІауагъэу къытырэ пстэури икІоу къы-гурылоным пае. Мы технологиакІэхэм амал къаты социальнэ ІэпыІэгъум къыкІэкІорэ шІауагъэм джыри нахъ зыкІыІэгъынэу. Бюджет ахыщэми шІауагъэу къыкІаІкІорэр нахыбэ хъоу регъажъэ, — къыІауагъ АР-м и Прези-дентэу ТхьакІушыгъэ Аслъан «электроннэ правительствэм» игъэпсын къытегушыІэгъэ.

НепэкІэ Адыгеим икІэралыгъо фэло-фашІэхэм япортал ушэтын Іофтхьабзэхэр цэкІох. Пстэуми апэу электроннэ реестрэм рагъэхаштыхэр обществэм нахъ ишыкІэгъэ фэло-фашІэхэу АР-м псауныгъэм икІэхъ-хъумэнкІэ и Министерствэ, АР-м Іоф-шІэнымкІэ ыкІи цыфхэр социальнэу ухъумэгъэнхэмкІэ и Министерствэ, АР-м мылкъум епхыгъэ зэфыщытыкІэхэмкІэ и Комитет къапкъырыкІыхэрэр ары. ТапэкІэ порталым рагъэхаштых гъэцкІэкІо хаб-зэм иорганхэм ямызакъоу чыпІэ зыгъэ-ІорышІажыным иорганхэми зэшІахышт фэло-фашІэхэр. Электроннэ шІыкІэм тетэу къэралыгъо фэло-фашІэхэм язэшІохын Адыгеим иорганзациябэхэр техъэгъахэ.

Адыгэ Республикэм и Президент
ипресс-къулыкъу

ЯЗЭПХЫНЫГЪЭ АГЪЭПЫТЭ

Адыгэ Республикэм и Президентэу ТхьакІушыгъэ Аслъан тигъу-нэгъу Краснодар краим и Успенскэ район иІыкІо куп тыгъуасэ зэІукІэгъу дырилагъ. Муниципальнэ образованиехэу «Успенскэ рай-он» ыкІи «Ермэхъабл» зыфІохэрэм адыгэ культурэм имафэхэр ащы-зэхэщыгъэнхэм епхыгъэ Іофыгъом бгъуитІур тегушылагъ. Гъэтхапэм и 22-м къышгъэжыагъэу и 28-м нэс кІоцт Іофтхьабзэм кІэщакІо фэхъугъ АР-м и Къэралыгъо Совет — Хасэм идепутатэу КІырмыт Мухъдинэ.

Адыгеимрэ Краснодар краимрэ ащыпсэухэрэм азыфагъу илэ зэгү-рылонгъэмрэ ныбджэгъуныгъэмрэ гъэ-пытэгъэнхэм, цыф лъэпкъ зэфэшъ-хъафхэм якультурэ, яшэн-зэхэтыкІэхэр

къэхъумэгъэнхэм Іофтхьабзэр зэрэ-фэлэжъэштыр ТхьакІушыгъэ Аслъан къыхигъэщыгъ ыкІи зэхэщакІохэм, творческэ коллективхэм гъогумаф къариуагъ.

Муниципальнэ образованиеу «Ус-пенскэ районым» иадминистрацие ипа-щэу Игорь Акулиным АР-м и Пре-зидентрэ АР-м культурэмкІэ и Мини-стерствэрэ рэзэныгъэ гушыІэхэмкІэ закыфигъэзагъ. Іофтхьабзэу зэхашэ-штыр шэпхъэ инхэм адиштэу гъэп-сыгъэным, республикэмрэ краимрэ арыс цыфхэр агъэгъушІонхэм апае къа-тефэрэр зэкІэри зэрагъэцкІэштыр къыІауагъ.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

СУД ПРИСТАВХЭР ВЕТЕРАНХЭМ АФЭГУШУАГЪЭХ

Хэгъэгум иухъумако и Мафэ ехъулэу суд приставхэр мы къулыкъум Иоф шызышлэгъэ ветеранхэм афэгушуагъэх. Ахыцэм нэмыкI шлукъафтынхэр игъусэхэу ахэм аратыгъэх.

Зыфэгушуагъэхэм ащыц Хэгъэгум зеошхом иветеранэу Софья Сосковар. Илъэс 18 нахыбэ ымыныбжъэу ар 1943-рэ илъэсым фронтым лухагъ. Я

27-рэ Гвардейскэ эксплуатационнэ батальоным хэтэу Краснодар краим, Керчь, Севастополь, нэмыкI къалэхэм ащызэуагъ. Зэраулагъэм ыпкъ къикIэу Со-

сковар нэужым дзэм къыхэкIыжыгъ.

1952-рэ илъэсым ижъоныгъокIэ мазэ ар суд гъэцэкIакоу Красногвардейскэ район судым лухы, илъэс 30-м ехъурэ ащ Иоф цишлагъ.

— Иоф сшэнэу зесэгъажэм къызгурыуагъ гушыгъэу «судисполнителым» сипшгъэрылхэр къызэригъэнафэхэрэр. Судым

унашгъоу ышлэгъэр шIокI имыгъэу гъэцэкIэгъэным сыпылтын зэрэфаер, цзлагъэ схэлын ыкIи сипшгъэдэкIыжъ дэгъоу къызгурылон зэрэфаер псынклэу зэхэслагъ, — ело С. Сосковар.

Мы илъэсым Софье ыныбжъ илъэс 85-рэ мэхъу. Бзылфыгъэм суд приставхэр ягуагъу фэгушуагъэх, псауныгъэ илэу джыри илъэсыбэ къыгъэшлэнэу фэлъауагъэх.

ЯІАХЪ ХАЛЪХЪАГЪ

Суд приставхэм яфедеральнэ къулыкъу и Гъэлорышлэлэу Адыгэ Республикэм шыгъэм илофышлэхэм фондэу «Теклоныгъ» зыфиІорэм сомэ мин 25-рэ фатIушыгъ.

АР-м и Премьер-министрэу М. Къумпылым Гъэлорышлэлэм зыкъызыфегъэзэ нэуж суд приставхэм зэдырагъаштэу ахыцэ зэхалъхыгъ ыкIи Андырхъое Хъусен ыцIэ зыхыгъэр фондэу «Теклоныгъэм» ахыцэ фатIагъауагъ. ГъэрэкIо фэдэу мыгъи сомэ мин 25-рэ зэхалъхыи ветеранхэм апае фондым агъэхыгъ.

ХЭДЗАКІОХЭМ ЯФИТЫНЫГЪЭХЭР КЪАУХЪУМЭХ

УФ-м исубъектхэм яхэдзэкIо комиссиехэм ятхьаматэхэр зыхэлэжъэгъэхэ видеоконференцие тыгъуасэ шылагъ. Ар къызэлэуиыхыгъ Урысыем и Гупчэ хэдзэкIо комиссие ипащэу Виктор Чуровым. Гъэтхапэм и 14-р хэдзынхэм я Маф. ХэдзакIохэм япчъагъэ зэрагъэунэфырэм, спискэхэр зэрэзыхагъэуцохэрэм ыкIи гъунэ зэралъафырэм Иофтхьабзэр фэгъэхыгъагъ.

Виктор Чуровым къызэрэхигъэщыгъэмкIэ, хэдзынхэм я Мафэ УФ-м исубъект 76-мэ яхэдзакIохэр хэлэжъэх. Ахэм яфитыныгъэхэр амыукъохэу, Конституцием диштэу адэ-

зекIонхэ фае. ХэдзакIохэм яспискэ зыгорэм зыкъыхимыгъуатэмэ, ахэм язэхэгъэуцон пылгыгъэхэм япшгъэрыл тэрэзэу зэрамыгъэцэкIагъэм пае ядэон ылъэкIышт. ХэдзакIохэм яре-

гистр ипчъагъэ игъэунэфын системэ Урысыем зыпкъ шиуцауагъ. Илъэсым тIо экIэ къызэлъызыубытырэ зэхъокIыныгъэхэр ашIых. Пчъагъэхэр зыщагъэунэфыгъэу, аужырэ Федеральнэ циклэу рагъэкIокыгъэм клэух дэгъухэр къышынэфагъэх. Ахэм анэмыкIэу Федеральнэ миграционнэ къулыкъум ыкIи ащ икътутамэхэм уналэ зытебгъэтын фэе хэдзакIохэм гъунэ зэралъафын фаер къылуагъ. Студентхэр, зыгъэпсэфыпIэ чIыплэхэм

ащылэхэр, сэкъатыныгъэ зилэхэр ыкIи нэмыкIхэр хэдзынхэм чанэу зэрахагъэлэжъэщтым пылынхэу цыт. Къулыкъу зэфэшхьафхэм Иоф зэдашIэзэ, субъект пэпчъ хэдзын кампаниер дэгъоу зэрэщызэхаштэу иамалхэр зэрахъанхэ фаеу Виктор Чуровым ылытагъ.

УФ-м и Гупчэ хэдзэкIо комиссие илЫкIохэр видеоконференцием къышыгушылагъэх. Ахэм гъмэкIыгъо зыхэлъ Иофгъо зэфэшхьафхэр къалэтыгъэх. Шъхьадж Иофэу ышлэнэу цытыр ыкIи аналэ зытырагъэтын фаехэр къагъэнэфагъэх.

ДАУТЭ Анжел.

ТыфэгушIо!

Къуижъ Тимур КъэпIанэ ыкIор илъэс 21-рэ зэрэхъугъэмкIэ тыгу къыдделэу тыфэгушIо!

Псауныгъэ пытэ илэу, зыфаер къыдэхъоу бэрэ шыгъэнэу тыфэлъало.

Янэжърэ игупсэхэмр.

КЪЭБАРЫЖКІЭХЭР

ШАПХЪЭХЭМ АДИШТЭУ ЗЭХАЩАГЪ

МэшIогъэкIосэ къулыкъум, милицием ыкIи медицинэм илофышлэхэр, нэмыкIхэри зыхэлэжъэгъэхэ егъэджэнхэр тыгъуасэ Мыекъуапэ шыкIуагъэх. ОшIэдэмышлагъэ горэ къызыхъукIэ уэрэзекIон фэе шIыкIэхэр зигугъу къэтшыгъэ къулыкъухэм ялЫкIохэм аушэгъыгъэх.

Унэ зэтетым къышыхъугъэ машIом хиубытэгъэ цIыфхэм Iэпылэгъу уэрэфэхъуштыр, ар зэрэбгъэкIосэщтыр, нэмыкI лэныкъохэри Иофтхьабзэм къыдхэлъытагъэхэу шытыгъ. ИхылабгъэкIэ машIор гъэкIосэгъэнымкIэ я 2-рэ категориюм къыхиубытэрэ ошIэдэмышлагъэм идэгъэзыжын

(условнэу) Мыекъуапэ имэшIогъэкIосэ къулыкъу иподразделениехэр хэлэжъагъэх.

МэшIогъэкIосэ къулыкъум ипащэ игуадзэу Владимир Куз-

нецовым егъэджэнхэр зэрэклэуагъэхэм зэфэхьысыжъхэр къыфишIыгъэ пшгъэрылэу зыфагъэуцужыгъэхэр экIэ зэшIохыгъэхэ зэрэхъугъэр къылуагъ. Такыи 20-м къыкIоцI машIор агъэкIосэн алэкIыгъ, чIыплэ къын ифэгъэ цIыфхэм азыныкIор мэшIогъэкIосэ лъэоимкIэ къырацэхыжыгъэх, адэрэхэр нэмыкI чIэкIыплэхэмкIэ къычIащыжынхэ алэкIыгъ.

Илъэс къэс зэхаштэрэ Иофтхьабзэм мэхъанэшхо зэриІэр мэшIогъэкIосэ къулыкъум, правэухъумэкIо органхэм, медицинэм илофышлэхэм къыхагъэщыгъ. ТапэкIи мыщ фэдэ Иофтхьабзэхэр зэхаштэу зэралъафхэр къылуагъ.

ТХЪАРКЪОХЪО Адам.

Сурэтхэр Iэшгъынэ Аслъан къытырихыгъэх.

НыбжыкIэхэмрэ хэдзынхэмрэ

ЧАНЭУ АХЭЛЭЖЪЭНХЭМ ПАЙ

Тигъэзет къызэрэхуытыгъагъэу, Адыгэ Республикэм хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие икIэшчакIоу хэдзэкIо ныбжыкIэм и Мафэ ихэгъэунэфыкIын мы мафэхэм тиреспубликэ цзэкIо. Мэзэе мазэм къыкIоцI ащ къыдхэлъытагъэу Иофтхьабзэ зэфэшхьафхэр Мыекъуапэ цызэхаштэх. Ахэм чанэу ахэлэжъэх студентхэр ыкIи гурит еджаплэхэм яапшгъэрэ классхэм якIэлэеджакIохэр.

Иофтхьабзэм къыдхэлъытагъэу Мыекъоцэ къэралыгъо технологическэ университетым ыкIи Адыгэ къэралыгъо университетым ястудентхэр АР-м хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие ащэгъагъэх, Гупчэ комиссием илофшIэн зэрэзэхаштэу нэлэуасэ фашIыгъэх. Гупчэ комиссием итхьаматэу Хъут Юрэ къэралыгъо автоматизированнэ системэу «Хэдзынхэр» зыфиІорэм Иоф зэришIэрэр студентхэм къафиІотагъ ыкIи хэдзынхэм яхылаIэгъэ законодательствэм ныбжыкIэхэр ши-гъэгъозагъэх.

Джащ фэдэу АР-м икIалэхэм ыкIи ирайонхэм гъэсэнныгъэмкIэ я Гъэлорышлэлэхэр, ахэм ячIыплэ хэдзэкIо комиссиехэр клэщакIо фэхъухи, Урысые Федерацием хэдзынхэм яхылаIэгъэ иправэ епхыгъэ тематическэ сыхьатхэр клэеджакIохэм ыкIи студентхэм афызэхашагъэх. Хэдзынхэм афэгъэхыгъэ сочинениехэр арагъэтхыгъэх, ныбжыкIэхэр хэдзынхэм зэрахэлэжъэхэрэу къызыІотыкIырэ къэгъэлъэ-

гъонхэр зэхашагъэх, музеем, тхылъеджаплэм ашагъэх. Ащ нэмыкIэу, ныбжыкIэхэм фитыныгъэу ялэхэр икIоу агурыгъэ-Іогъэнхэм ыкIи хэдзынхэм чанэу ахэгъэлэжъэгъэнхэм пае «НыбжыкIэхэмрэ хэдзынхэмрэ» зыфиІорэ егъэджэнхэр, «Іэнэ хъураехэр», джэгукIэ шIыкIэм тегъэпсыкIыгъэ зэнэкIокIухэр гурит еджаплэхэм ыкIи ащылэрэ еджаплэхэм ашеджэхэрэм афызэхашагъэх. АР-м хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие ишлукъафтын илэу спорт зэнэкIокIухэр мы мафэхэм рагъэкIокIых. ХэдзэкIо ныбжыкIэм и Мафэ епхыгъэ плакатхэр, листовкэхэр, мэ-кIэгъэлэхэр къыдагъэкIых, республикэм икIалэхэм ыкIи икIоджэ псэуплэхэм ащылсэурэ ныбжыкIэхэм алэклабыхэх.

ХэдзэкIо ныбжыкIэм и Мафэ фэгъэхыгъэ Иофтхьабзэхэр зэрэрагъэкIокIыгъэхэм якIэххэр гъэтхапэм и 1-м зэфэхьысыжыштых ыкIи ахэр УФ-м хэдзынхэмкIэ и Гупчэ комиссие лъагъэлэсыштых.

КІАРЭ Фатим.

ГЪЭТЭРЭЗЫЖЫН

Тигъэзет иномерэу мэзаем и 25-м къыдэкIыгъэм ия 4 — 5-рэ нэкIубгъоным къарыхъэгъэ тхыгъэу «КъэсэикIохэр» зыфиІорэм ия 5-рэ колонкэ хэт абзэу «СызэрэгушIуапэрэу синыхьэхэр арых» зыфиІорэ гушыгъэхэмкIэ къыригъажьэрэм хэу-кIононыгъэ хэхъухагъ. Ащ хэт «Разыет — ШъхьащэкIомэ» зыфиІорэ гушыгъэхэр, ШъхьащэкIомэ зыфиІорэм ычIыплэ ШъхьаплэкIомэ пIонышъ укIеджашт.

ЛЪЭПКЪЫМ ИКІЭЛЭ ПУГЪЭХЭР

Адыгэ Республикэм, зэрэ Темыр Кавказэу ыкIи Урысыем ичIыплэ зэфэшхьафхэм Мамыш Салбий Нурбий ыкIор зымьшIэштыгъэ е икIэбар зэхэзымыхыгъэ цIыфыбэ кIыбгъотэштIэп. Джащ фэдэу, гүмэкIыгъо хэфэгъэ цIыфэу еутэкIыгъэхэм Iэпылэгъу кIафэмыхуэгъэу, ишIуагъэ кIаримыгъэкIыгъэу кIэзылони кIахэкIыштIэп. ШIум фэлэжхэнэу, цIыфхэм афэулэунэу, цIыфыгъэм фэшIыпкIэнэу ар дунаим кIытхьагъагъ.

ОшIэ-дэмышIэу Салбий игъашIэ зэпычыгъ. Уз бзаджэу ыпкIышIоал зэлъызыгубытыгъэм IэкIэ-кIыжышIыгъэп. Нэбгырэ мин пчъагъэм япсауныгъэ кIызэриухъумэштIым ыкIи кIызэрэзэтыригъэнэштIым зигъашIэ зэрэщыгъэу фэлэжхэгъэ лIы Iушыр ежI тIэкIу нахъ мыхъуми зыфэсакъыжыгъэп. ЗаригъэулъэкIунэу, зэлэзжыныну уахътэ кIыыхигъэкIыгъэп.

— Сымэджэ IофкIи, путевкэхэмкIи, ахъщэ Iэпылэгъу-кIи Салбий бэ зынэсыштыгъэр. Зыдеджагъэхэу, ишIэогъухэу ыдэжI кIохэрэм зыкIаригъэгъэ-псэфыштыгъ. Салбий цIыфхэм шIоу афишIагъэм фэдиз а ф э з ы ш I э н а д ы г э л I ы б э бгъотыштIэп.

зэрэщымылэжыыр инэу сыгу кIео.

Салбий IофшIэныр зыщыригъэжыгъэгъэ апэрэ илIэсхэм дэлэжыагъэу, ишIэогъу блогъэхэм ащыщыгъэу Зэфэс Аскэри зэрилъытэрэмкIэ, Салбий фэдэ цIыф уилIэпкыкIэ кIыпхэкIыныр зымыуасэ шIэлэп.

— Ыгу кIэбзагъэ, кIыпфишIэ-штIымкIэ зыпхъасыжыштыгъэп, — кIытиIуагъ ащ. Джащ фэдэу, Iофыми тегъэпсыхъагъ, зэхэщIо-пхуагъ. Сымэджэщэу ылэ кIыралъхъагъэм икIарыуи иакъыли хилъхъэхэзэ, зыкIызэрэригъэлэштIым пылыгъ. Ащыгъум Краснодар краим тыхэтыгъ. Салбий сымэджэщы-ми хэкуми апае лIаIоштыгъ, ящы-кIагъэхэр кIаихынхэ ыльэкIыштыгъ. Iоф зыдишIэхэрэр ныбджэгъу кIы-фэхъуштыгъэх, кIагъашIоштыгъ. СишIэожые нахъыкIэ цIыкIоу ма-шинэм гъогум щытыриути, иIоф дэу реанимацием зэфэм, Салбий сянэ кIылыфгъэм фэдэу кIыскъоу-цуи, ишIогъэнхо кIытигъэкIыгъагъ. Сабыир псаоу Тхъэм кIыгъэнагъ, ащ ыуж кIэзыгъэнагъэр Салбий ары.

УиныбджэгъуштIмэ, Салбий фэдэ щылагъэп. Дахэу кIысфыштыгъ. ЯдэжI кIаIорэм фэдэу тиунэ кIы-хъэштIыгъ, тигъэгъушхоштыгъ. Тэри ыдэжI тыхIоштыгъ, гупцIанэу, хьалэлэу сыдигъуи кIытпэгъокIыштыгъ.

Ащ фэдэу зэмыблэжхэу, иуахътэ кIыптыригъэкIодэнэу ыкIи ишIуагъэ кIыуигъэкIынэу цIыфыбэ кIэхъурэп.

Салбий пае зэхэтхыгъэ пстэум ШIагъэ щыпсэурэ ХьакIамыкIо Вячеслав кIэух кIыфишIыжыгъы:

— КIалэу ШIагъэ апэу кIыдэхъ-гъэгъэ адыгэ кIалэхэм Салбийрэ сэ-рырэ тащыщ. ТIуми илIэсыбэрэ Iэшхъэтет IэнатIэхэм талутыгъ, Салбий «Сочиглавснабим» игене-ралънэ директорэ, сэ мебелишI фабрикэм сырипашэу Iоф тшIагъэ. Салбий ныбджэгъу дэгъугъ, ты дэ-гъугъ, зыбын шIу зыльэгъурэ цIы-фыгъ. Хэти ыгу фызэлухыгъэу дуна-им тетыгъ. Iофым фэгъэзагъэу угу-щылэштIмэ, зыпшIэ умыкIожыын профессионалыгъ. ИгупшысакIэ, иакъыкIэ тыдэ бгъэкIуагъэми укIэ-зымыгъэу кIытэжыын адыгэ кIалэ игыпкIагъ. АкъылышIуагъ, ыIорэр ыгъэцIэкIэжыштыгъ. Адыгэ лIэп-кыр ау сыдми дунаим зэрэтемыт кIодыер, лIэшIэгъу кIынхэр кIызэ-рзэпичыгъэ шIыкIэр, зэо-банэу зыхэтыгъэхэр ыгу етыгъэу зэригъэ-шIэагъэх. ИлакIо, илIэпкIэ кIары-кIуагъэм куоу хэлIэн, ыгъэлэпIэн ыльэкIыгъ.

Лыгъэрэ адыгагъэрэкIэ кIызэкIэ-кIонэу щытыгъэп. Зы щысэ кIэс-хьын: Америкэм ежыагъэу тамо-жнэм кIыпхъэгъуцугъ, зэрэадыгъалым рыпагъэу ыкIи рыгушхоу сыдигъуи кIыздырихъакIыштыгъэ ишIэжыер зэрилыгъыр адагъэп. Ежыым ариты-нэу фэагъэп. Iофым хьал-балыкIэ кIыпыкIыгъ, ау Салбий кIафызэкIэ-кIуагъэп, шIэжъыери зыдырихи, адыгэлIхэм зэряхабзэу, IэкIыб хэ-гъэгум ихъэгъагъ.

Салбий уригъусэнкIэ, удэгъушIэн-кIэ гъэшIэгъоныгъэ. ИкIарыуи ишIэ-ныгъи римыпхыхъэхэу Iоф гъэн-фагъэ горэм ыуж ит зэпытыгъ. Чы-жэу пIэштIыгъ, хэбзэ Iоф зыпшIэ дэлэ цIыфыгъ ыкIи ар дэгъу дэдэу ыгъэцакIэштIыгъ. Сыд фэдэрэ лIэныкIокIэ укIэкIоллагъэми цIыф шIыпкIэу, гушхоу, цIыф кIабзэу щытыгъ. ТшIыгъушIэрэп ыкIи тшIыгъушIэштIэп. Ежыыр кIытхэмы-тыжыми, тызэрэпхы, бэрэ игугъу тэ-шIы, тыгу илIэ.

Салбий Iофэу ышIэштIыгъэр непэ икIалэ лъегъэкIуатэ. ИлIыфгъэхэр зэкIэ еджагъэх, Iоф ашIэ. Лъэуж дахэу ятэ гъашIэм щыпхыриштыгъэм тетхэу лъэ-кIуатэ.

ШIАУКЪО Аслъангуащ.

ШУКІЭ АГУ ИЛЪЫШТ

Цыфхэмрэ наукэмрэ
игъашIэ аритыгъ

КIызыхэкIыгъэ лIэпкIым ыцIэ Сал-бий ыгъэлэпIагъ ыкIи ылэтыгъ. Ар цIыфхэм япсауныгъэ кIэухъумэгъэным пае шIэныгъэ дэгъухэр зэзыгъэгъотыгъэ цIыфэу щытыгъ, профессорыгъ, меди-цинэ наукэхэмкIэ докторыгъ. Шытхъу-цIэхэу «Урысые Федерацием изаслуженнэ врач», «Псауныгъэр кIэухъумэгъэнымкIэ Кубань изаслуженнэ IофшIэ» зыфило-хэрэр кIыфагъэшIошэгъагъэх.

Салбий 1939-рэ илIэсым кIуаджэу Хьакурынэхьаблэ (Шэуджэн район) кIы-щыхъугъ. Краснодар дэт медицинэ ин-ститутыр кIызеухым ыуж кIалэу Мые-кIуапэ IофшIэныр щыригъэжыгъагъ. 1994-рэ илIэсым кIыщегъэжыагъэу цIыфхэм япсауныгъэ зыпкIэ игъэуцожы-гъэным ыкIи ащ пае физкультурэм, ку-рортологием ыкIи физиологием яшIуагъэу кIаIорэм афэгъэхыгъэу бэ ытхыгъэр.

«Санаторнэ-курортнэ учреждениехэм яIофшIаIэ итехнологие экономикэ ре-формэхэм атэгъэпсыхъагъэу ыкIи кIы-зэрэдалъытэу гъэпсыгъэныр» зыфило-рэ темэмкIэ диссертациеу ытхыгъэр кIы-гъэшIыпкIэжыи, кандидат хъугъагъ. Ащ ыуж кIалэуцIыкIухэм япсауныгъэ зыпкIэ игъэуцожыгъэным пае санаториехэм ащагъэфедэрэ технологикIэхэм афэгъэ-хыгъэу докторскэ диссертацие ытхыгъ. «Общественнэ псауныгъэмрэ псауныгъэм икIэухъумэныр», «ЦIыфыр зыпкIэ изыгъэ-уцожыгъэр медицинэр, физкультурэмкIэ Iэзэныр, спорт медицинэр, курортоло-гиер ыкIи физиотерапиер» зыфило-рэ специализациемкIэ профессор хъугъэ.

1990 — 2007-рэ илIэсхэм Мамышым УФ-м псауныгъэм икIэухъумэныр ыкIи социальнэ хэхъоныгъэхэмрэкIэ и Мини-стерствэ эпхыгъэу Iоф зышIэрэ спец-санаториехэу ХьышIуцIэ Iушъом щыIэхэр зыхэхъэхэрэ ГъэIорышIаIэм пэщэны-гъэ дызэрихъагъ. Санаториехэм цIыфхэм зэпэшэу защагъэхъужыным пае ахэр зэтыригъэпсыхъагъэ, медицинэ обору-дование зэфэшхъафэу ящыкIагъэхэр аригъэгъотыгъэх, ахэм фэдэ кIахъэу зэрэ-щытынхэм сыдигъуи пылыгъ. Игъэхъа-гъэхэм апае Краснодар краим, Къыблэ шIоалырым, Москва, Санкт-Петербург, IэкIыб хэгъэгъухэм, нэмыкI чIыплэхэу са-наторнэ-курортнэ учреждениехэр зы-дэщылэхэм ащ иIофшIаIэ игъэкIоты-гъэу цагъэфедэштIыгъ, ягуапэу профес-сорыр рагъэблагъэштIыгъ.

Салбий научнэ IофшIэгъэ 96-рэ кIы-хиутыгъ, монографиехэу 3 ытхыгъ. На-учнэ консультантэу Iэпылэгъу афэхъуи врач 18-мэ ядиссертациехэр кIагъэ-шIыпкIэжыгъэх, ахэм доктори 4, ме-дицинэ шIэныгъэхэмкIэ кандидат 18 ахэтых. ИлIэсыбэрэ ар научнэ-практиче-скэ журналэу «Профилактика заболева-ний и укрепления здоровья» зыфило-рэм иредакционнэ совет хэтыгъ, нэужым ащ ишIоалыр кIутамэ иредакторыгъ.

Медицинэмрэ наукэмрэ гъэхъагъэу

ащишIыгъэхэм яфэшIуашэу ащ иIофшIа-кIэ хабзэм уасэ кIыфишIыгъ. Заслуженнэ IофшIэу зэрэщытыгъэм фэшIыафэу «За заслуги перед Отечеством» зыфило-рэ орденэу я IV-рэ степень зилэр кIыфагъэ-шIошэгъагъ.

Салбий инаучнэ IофшIагъэхэм Крас-нодар краим ичIынылэ кIабзэхэу ре-креационнэ шIоалыркIэ заджэхэрэр цIы-фым ипсауныгъэ кIэухъумэгъэнымкIэ игъэкIотыгъэу зэрэбгъэIорышIэшIушIтхэм мэхъанэшхо ащыригъэжыгъэу, зэрилъэкIэу ахэр ыгъэфедэштIыгъэх, ышIэгъышIыгъэх.

Жыыр зыщыIэшIоу, псыр зыщыкIа-бзэу, уцыр зыщышIхъонтIэ зэпыт чIыплэ-хэу кIалэу ШIагъэ, нэмыкI чIыплэхэу санаторнэ-курортнэ учреждениехэр зы-щыгъэпсыгъэхэм ежI кIыыхыгъэ ама-лышIухэр кIащызфигъэфедэхэзэ, зи-нервэхэр узыхэрэм, зыгу ыгъэгумэкIы-хэрэм, зылэ дэIуаехэрэм, зийммуни-тет цIыкIухэм ыкIи нэмыкI сымаджэхэм ишIуагъэ аригъэкIыгъ.

Салбий научнэ конференциехэм, Ду-нэе форумхэм бэрэ ахэлажыгъэштIыгъ ыкIи кIащыгушIэштыгъ. Москва, Анталием, Тунис, Хаммамет, нэмыкI чIыплэхэми пэщэныгъэ зыдызэрихъэрэ санаторие-хэм цIыфхэм зэрэащылэзэхэрэр, япсау-ныгъэ зыпкIэ зэрэащырагъэуцожыгъэр кIащылэуатэштIыгъ. Профессорэу Мамы-шым иIофшIагъэхэр, иIэзакIэ, идоклад-хэр журналхэу «Бюллетень СГЭУЗ им. Н.А. Семашко», «Курортные ведомости», «Медицина», «Здравница» зыфилохэрэм кIарыхъагъэх. Салбий цIыфхэм япсауны-гъэ зэтэгъэпсыхъажыгъэнымкIэ ыгъэ-федэштIыгъэ шIыкIэхэрэм амалэхэмрэ джыри бэрэ медицинэм цагъэфедэштIых.

Зыщыщхэр
щыгъупшагъэхэп

Салбий зышIэштыгъэхэу, Iоф дэзы-шIагъэхэу, зыныбджэгъугъэхэм тызадэгъу-щылэм, ар адыгэлI шIыпкIэу, гүкIэгъушхо зыхэлэ цIыфэу, Iофым ыпсыхъэгъэ Iофы-шIэкIошхоу зэрэщытыгъэр кIытаIуагъ. Идунай зэрихъоштыгъэм агухэр ыгъэ-узыгъэх. ЛIы чIэпхыгъэхэм амакIэхэр кIэушIэбгыштыгъэх, агухэр икIэрыкIэу кIэбгырысырхэти, зэхэхэштIыгъэх.

— Ежыыр чылэм дэмысыгъэми, янэ-ятэхэр опсэуфэхэкIэ зы мафи ахэр щыгъупшагъэхэп, ящыкIэгъэ пстэур аригъэгъотыгъ, — ятэмашIхэ щыщхэм кIытаIуагъ. — Ащ изакIо-п, кIуаджэм дэт кIэхалэхэм ренэу ыналэ атыригъэгъыгъ, мылькыкIэ Iэ-пылэгъу афэхъугъ. Урамэу тызэгъ-сым асфальт кIытфытыраригъэ-лхъагъ, псыр кIытфаригъэкIу-дыгъ, бэ ишIуагъэу кIытигъэкIы-гъэр.

Чылэу кIызыщыхъугъэм, районым ыкIи Адыгейм икIыгъэхэм Салбий да-хэу кIызэрапэгъокIыштыгъэр, ыльэкIы-штыр хьалэлэу кIызэрафишIэштыгъэр Шэуджэн район гъогупшI участкэм ипашIэу Зэфэс Нуралый кIытифIоIагъ.

Салбий фэгъэхыгъэ тхыгъэр дгъэхъа-зыры зэхъум цIыфхэм гъэшIэгъоныбэ кIытфIоIагъ. Ахэм ащыщ Шэуджэн районым кIэу сымэджэщ кIышIаригъэ-шIынэу зэрэфэагъэр. ЦIыфхэм ящыкIэ-гъэ сымэджэщым ишIын районми, рес-публикэми ямылIаку хэмыкIуадэу ари-гъэшIынэу ышIгъэ рилъхъажыгъагъ. Про-ектыр кIагъэхъазырынышIгъ, республикэм ипашIэхэм зээзгыныгъэ адашIынэу ары зэрэзээзгыгъагъэхэр. ШIхъае Iофыр пхырагъэкIыгъагъэп.

Иныбджэгъухэм
кIаIуатэ

Салбий ныбджэгъу дэгъухэр иIагъэх, IэнэтIэ инхэр зезыхъэрэ цIыфхэр бэу инэлосагъэх, шIхъэкIэфагъэ кIыфащы-штыгъ, зэгъуриIохэзэ Iоф зэдэшIэштыгъ.

— Санаториеу ылэ илIыгъэхэм ящыкIэгъэштIэ медицинэ оборудова-ние пстэур, транспортыр, нэмыкIэуи зыфэуштхэр ары кIафишIэн зыкIи-лIэкIыштыгъэр, — кIытиIуагъ илIэ-сыбэ хъугъэу ШIагъэ дыдэсыгъэу, Iофи дэзышIагъэу Iэшхъэмэфэ Аслъан. — ИцIыфыгъэкIи игүкIэгъукIи ыпэ укIон пIээкIыштыгъэп. Адыгэ кIалэу мышIу дэххэр зэкIэ IофшIаIлэ Iугъэ-хъэгъэнхэмкIи, псэупIэ е халIэ кIы-дахынымкIи кIафэгумэкIыгъэр ыкIи Iэпылэгъу кIафэхъугъэр Салбий ары. Инэу тыфэраз.

Мафэ горэм икабинет лIы горэ кIы-чIыщыжыгъэ, Салбийрэ Аслъанрэ зэпэ-Iуфэгъагъэх. ЫжыкIэ «ОшIа о мы кIэ-кIоIагъагъэр?» — ыIуи кIызеуупчIым, ыгъэшIэгъоагъ. КIэкIоIгъэалым ипшIэ-шIэжые сымэджагъ, ар операции ари-гъэшIынэу ахъщэ Iэпылэгъу ицIыкIэгъагъ. ЫцIи ымышIэу, зыщыщыми кIэмыупчIэу Салбий алым зыфаер фишIи ытIушIы-жыгъагъ.

— Салбий тинахъыжыгъ, тиныб-джэгъугъ ыкIи тшым фэдэу тIаIагъ, — еIо Аслъан. — Адыгэгъэшхуи хэ-лыгъ, лIэпкыр шIу ыльэгъуштыгъ, хэбзэ-зэхэтыкIэхэр щыгъупшIэштIы-гъэхэп. ИлIэс кIэс кIалэм зэрэдэ-сэу, мэл тигъэгъуыгъи, кIурмэн ма-фэхэр хэдгъэунэфыкIыштыгъэх, ащ адыгэ кIалэхэр, президентхэр, быс-лымэн цIыфэу иныбджэгъухэр кIы-ригъэблагъэштIыгъэх... Салбий ты-щэлэфэ тшIыгъупшIэштIэп, тэрыкIэ щысэгъэхыпIэ зэпытыштI.

«Салбий сишIэогъу дэдагъ» кIытэзы-мыIуагъэ тызидэгъушIагъэхэм кIахэкIы-гъэп. Даур Рэщыди ахэм ащыщ.

— Пчыхъэ кIасэ хъугъэу кIалэ го-рэм лыхъузэ тиунэ кIыIухыи, Сал-бийрэ сэрырэ нэлэуасэ тызэфэхъу-гъагъ, — еIо ащ. — А мафэм кIышIе-гъэжыагъэу дунаим тетыгъэ тызэ-лыкIуагъ, тызэрэшIагъ, ныбджэгъу хьалэлэу тIаIагъ. ТиунагъохэмкIи тызэрэшIэу, тызэхэхъэу щытыгъ. ЛIы Iушэу, цIыф гъэсагъэу, шIо-гъэшхо зыпылIэ врач Iэпэласэр

Театрэмрэ тицлыф цэрылохэмрэ

ЛЪЭПКЪХЭМ
ЯАРТИСТ

Адыгеим иартист анахь цэрыломэ Кукэнэ Муратэ ахэ-тэлъытэ. Ащ иубилей пчыхьэзэхьэу АР-м и Къэралыгъо филармоние шыкыуагъэм ти Президентэу Тхьаклушынэ Аслан, республикэм и Премьер-министрэу Къумпыл Муратэ, Парламентымрэ Правительствэмрэ якъулыкъушэхэр, Мыек-кыуапэ иадминистрации ипашэхэр, гъунэгъу краимрэ къош республикэмрэ къарыкыгъэ хьаклэхэр, культурэмрэ искусствэмрэ ялофышлэхэр, артистым итворчествэ зыгъэ-лъаплэхэрэр хэлэжыагъэх.

АР-м и Лъэпкъ театрэ идиректорэу
Зыхьэ Мэлайчэт юбилярим фэгущыло

Урысыем инароднэ артистэу, Абхъазым изаслуженнэ артистэу, медалэу «Адыгеим и Шытхьуэ-хьэр» кызыфагъэшъошагъэу Кукэнэ Муратэ кыфэгущылауагъэх АР-м и Президентэу Тхьаклушынэ Аслан, Мыеккыуапэ иадминистрации ипашэу Михаил Черниченкэр, Къэбэртэе-Бэлыкъарым кыкыгъэ купым ипашэу, УФ-м изаслуженнэ артистэу Шыбзыхъо Басир, Краснодар драматическэ театрэм ыцлэклэ Татьяна Кривошеевар, Шытхьэлэ районим иадминистрации ипашэу Иван Имгрунт, Адыгэ къэралыгъо университетым ифилологическэ факультетэу Кукэнэ Муратэ кыуыгъэм идеканэу Пэнэшъу Уджыкыкы, Адыгэ

Тэхьутэмкыое районим иадминистрации ипашэу Пшыдатэкъо Ризо
пчыхьэзэхьэу кышэгущыло

Къэбэртэе-Бэлыкъарым
кыкыгъэ купыр зэхэхьэм
хэлэжы.

республикэ кIэлэгъэджэ колледжым идиректорэу Адумыжъ Казбек, Адыгэ къэралыгъо университетым физкультурэмрэ дзюдомрэкIэ институт иректорэу, Урысыем я XX-рэ лIэшIэгъум дзюдомкIэ итренер анахь дэгъоу Кобл Якъубэ, нэмыкIхэри.

Гушылэ фабэу юбилярим кы-фауагъэр макIап. Ащ фэдэ артист цIэрылом урыгущхон фаеу Татьяна Кривошеевар ылытагъ. Къэбэртэе-Бэлыкъарым кыкыгъэ купым Кукэнэ Муратэ комическэ рольхэр кызырешыхэрэр кы-

кэнэ Муратэ сэнэушыгъэ ин хэлъ, Иофыбэ ыгъэцэкIэн слэкIы. Театрэм иамалхэр ыгъэфедэхэзэ, цIыфхэм гуфэбэныгъэ арегъэшIы.

Шэуджэн районим культурэмкIэ игъэорышIапIэ ипашэу Лышэ Рустемэ иеплыкIэхэм адезымыгъаштэрэр хэукъо. Къуаджэмэ адэс тилъэпкъэгъухэр М. Куканэм кыкIэлупчIэх, нахьыбэрэ сценэм шалъэгъу ашIоигъу.

АР-м и Камернэ музыкальнэ театрэу Хьанэхъу Адамэ ыцIэ зы-хьырам ихудожественнэ пашэу, УФ-м искусствэхэмкIэ изаслужен-

дильтыти,
къэшIыгъо
гъэшIэгъон сче-
нэм кышIи-
гъэлэгъуагъ.

ЦIыфым ыгу-
рихьышIыр
къэшIэгъуае.
«Кукэнэ Мура-
тэ театрэр шIу
зылэгъурэ
пстэуми якIас»
къэоIокIэ тэ-
рэзыло мыхъун
ылыжышт. Мые-
ккыуапэ иадми-
нистрации ипа-
шэу Михаил
Черниченкэм
зэрэхигъэунэ-
фыкIыгъэу, Ку-

Сихъу Станислав. ШIэныгъэ-
лэжхэу Кобл Якъубэ, Адумыжъ
Казбек, Пэнэшъу Уджыкыкы,
нэмыкIхэми ягущысэ кышIы-
хагъэшIышIыр пэшIорыгъэшIэу
кышIлэн умылэкIынэу шытыгъ.
М. Куканэр зыфэдэ артистыр сче-
нэм шытэлэгъу. Ау сыд фэдэ
цIыфа ар? Футболист цIэрылоу
Пеле исэнэушыгъэ ешIапIэм
кышIызэлIуихыгъ. М. Куканэр
кынхэм зэрэшIышIынэрэм, ри-
гъэжэрэ Иофыр гъунэм нигъэсы-
ным фэшI теубытагъэ кызыррэзы-
хигъэфэрэм, нэмыкI шэн-зекIуа-
кIэхэм шIэныгъэлэжхэр къате-
гушылагъэх.

Тэхьутэмкыое районим иад-
министрации ипашэу Пшыдатэкъо
Ризо, Тэхьутэмкыуае шыпсэурэмэ
ацIэкIэ ШыуапцIэкъо Мэзгъэб,
общественнэ движениеу «Адыгэ
Хасэм» иIофшIэн чанэу хэлэжы-
хэу, М. Куканэм икъоджэгъухэу
Нэгъуцу Асланэ, ШыуапцIэкъо
Сэфэр, нэмыкIхэри пчэгум кы-
хэхэи юбилярим кыфэгущылауагъ.

Къуаджэм гушIуагъо е кын
иIэмэ М. Куканэр цIыфмэ ахэ-
хэ. ЗышашIэжырэ районим
зыкIокIэ цыгъэлапIэ. «Лъэпкъым
шIу ылыгъурэ артист, сэнэушыгъэу
хэлъым лэжыаIохэр епIух», —
кышIылауагъ зэхэхьэм Пшыдатэкъо
Ризо.

АР-м и Лъэпкъ театрэ иартист-
хэу Зыхьэ Заурбийрэ Хьакъуй

Асланрэ юбилей зэхэхьэр узылэ-
пишэу, жьы кIэтэу зэрашIагъ. Те-
атрэм иартистхэм къэшIыгъоу
кыгъэлэгъуагъэм юбилярим
шыфэгущылауагъэх.

Спектаклэхэу «Псэлыхьохэр»,
«Сылэмэ, сыжыгъэтIылыжы»
зыфIохэрэм къахахыгъэ къэ-
шIыгъохэм Зыхьэ Заурбий, Даур
Жаннэ, Устэкъо Мыхъутарэ, Кукэнэ
Муратэ ахэлэжыагъэх. Юбилярим
комедиэм, трагедиэм япхыгъэ роль-
хэу кышIыгъэхэмкIэ артист цIэ-
рылоу зэрэшытыр кыгъэнэфагъ.

Артистхэу Нэхэе Тэмарэ, Эль-
дарэ Айдэмыр, Дзыбэ Мыхъамэт,
Кушъэкъо Симэ, Нэхэс Анжели-
кэ, нэмыкIхэми къалогъэ ордэхэр
зэхэхьэм шыжынынчыгъэх. АР-м и
Къэралыгъо академическэ ансам-
блэу «Наалмэсыр» абхъаз ныб-
жыкIэ къашIоу кышIыгъэмкIэ
М. Куканэм кыфэгущылауагъ.

АР-м и Лъэпкъ театрэ идирек-
торэу, Урысыем изаслуженнэ ар-
тисткэу Зыхьэ Мэлайчэтэ юби-
лярэу Кукэнэ Муратэ пчыхьэзэ-
хэхьэм хэлэжыагъэхэм лэшIэу зэ-
рафэразэхэр къауагъ. Театрэм
иветеранхэм артист ныбжыкIэхэр
афэгущылауагъэх, къэгъэгъэ Iэрамхэр
аратыгъэх. Юбилярыр илэс 60
хъугъэми, Iоф ышIэшт. Театрэр
зыкIасэхэр къежэхэшт, спектакл-
эхэм тапэкIи М. Куканэр ахэ-
лэжышт. Мамыекъо Ким, Хьот
Заур, Гошъэкъо Анжел, ЦIыкIу
Кимэ, Шыхэлэхъо Нэфэст, нэ-
мыкIхэри юбилярим зэрэфэ-
гушIохэрэр кытауагъ.

«Адыгэ макъэм» иныбджэгъу-
шIоу, тигъэзет ипчыхьэзэхэхьэр
бэрэ зезыцагъэу Кукэнэ Муратэ
тэри тыфэгущыло. Ибын датхэу,
инасып зыдилэгъужыгъэу псэунэу,
Кавказ шIолъырым ибэгъашIэмэ
ащышI хъунэу Тхьэм тыфелъIу.
Опсэу, Мурат! Театрэм о урицIыф,
лъэпкъмэ шIу алыгъурэ артистэу
ушы.

Сурэтхэр зэхэхьэм кышIыты-
рахыгъэх.

Бобслей.
Олимпиадэ
джэгунхэрЯ 9-рэ
чыпIэри дзеп

КIымэфэ Олимпиадэу Ка-
надэ шыкIорэм спортымкIэ
дунэе класс зилэ мастерэу
Елена Дорониным бобслеймкIэ
я 9-рэ чыпIэр кышIыдыхыгъ.
Спортым хэшIыкI физиIэмэ
Елена Дорониным гъэхьэгъэ ин

ышIыгъэу алытэ. МыекIопэ
пшъашъэм тыгу кыддэлэу
тыфэгущыло. Шыачэ шыкIошт
Олимпиадэ джэгунхэм медаль
къашихынэу фэтэлэ.

Боевой самбэр
дышъэ медалыр
зэпэжыу

Урысыем боевой самбэмкIэ
изэнэкъокъухэу Пермскэ крайм
икъалэу Краснокамскэ шы-
кIуагъэхэм Адыгэ къэралыгъо уни-

верситетым истудентэу Абзэ
Ислъам дышъэ медалыр къашы-
дыхи, дунаим изэнэкъокъухэм
ахэлэжынэу фитыныгъэ илэ хъугъэ.

Адыгеим ибатыр ежыым нахь
онтэгъухэм ыкIи нахьыжхэм
янэкъокъугъ, килограмми 100-м
нэс къэзышъэчэрэмэ якуп дышъэ
медалыр кышIыхыгъ. УФ-м изас-
луженнэ тренерэу Хьэпэе Хьамидэ
ар егъасэ. Зэнэкъокъухэм ахэлэ-
жыгъэ тиспортсменхэм тренерэу
Тыгъужэ Алыгъ япэшIагъ.

Баскетбол

А. Хьанэхъум
фэгъэхьыгъ

АР-м культурэмкIэ иапэрэ ми-
нистрэу, Адыгеим баскетболымкIэ
ифедерации иапэрэ президентэу
Хьанэхъу Адамэ фэгъэхьыгъэ зэ-
нэкъокъухэр мэзаем и 24-м кы-
шIегъэжыагъэу гъэтхалэм и 1-м нэс
Мыеккыуапэ шыкIоштых.

Нэклубгъом итхэр зыгъэхъазырыгъэр ЕМТIЫЛЪ Нурбий.